

IZ POROČILA DRUŽBENEGA PRAVOBRANILCA
SAMOUPRAVLJANJA

Neobveščenaost hromi razvoj

Na osnovi pomankljivosti in nepravilnosti pri uresničevanju samoupravnih in družbeno-ekonomskih odnosov v ozdih in drugih institucijah, o katerih smo poročali že v prejšnji številki, je družbeni pravobranilec samoupravljanja podal več zaključkov, stališč in predlogov usmeritve za vse dejavnike, ki sodelujejo ali naj bi sodelovali z družbenim pravobranilcem samoupravljanja pri varstvu samoupravnih pravic delavcev in družbene lastnine.

Med nosilci pobud družbenemu pravobranilcu je premo predlogov organov upravljanja, samoupravne delavske kontrole, organizacij sindikata in družbenopolitičnih organizacij. Zagotoviti je treba sodelovanje in koordiniranje med navedenimi dejavniki kakor tudi večjo aktivnost osnovne organizacije Zveze komunistov in sindikata v tistih ozdih, kjer se kaže neposredna vzročna zveza med neaktivnostjo in neučinkovitostjo družbenopolitičnih organizacij ter neurejenostjo samoupravnih odnosov.

Neredno, nepravočasno in nepopolno obveščanje delavcev v tozdih povzročajo motnje v samoupravnih odnosih in hromi razvoj uveljavljanja samoupravnih pravic delavcev v združenem delu ter nezaupanje v delo samoupravnih in poslovnih organov, kar se je pokazalo v več primerih v naši občini. Zaradi tega so predvsem organizacije ZK, sindikata in mladine, organi samoupravne delavske kontrole in poslovnih organi dolžni zagotoviti redno, pravočasno in popolno obveščanje, kar bo odpravilo »reševanje« in odločanje brez predhodnih postopkov in vednosti pristojnih organov.

Zaostriti je treba odgovornost pri izvajanju poslovne funkcije, zlasti glede njene vloge pri samoupravni organiziranosti. Nujno je analizirati in pravilno vzpostaviti medsebojna razmerja med tozdi in delovno skupnostjo za opravljanje

skupnih zadev v smislu načel zakona o združenem delu, svobodni menjavi dela in drugih. Zaostriti moramo odnos do družbene lastnine glede odpisov inventarja, delovnih sredstev in raznih materialov. Za odločitvami brez utemeljenih razlogov se često skrivajo nepravilnosti ali celo nezakonito odtujevanje družbenih sredstev med poslovnim letom.

Družbeni pravobranilec je aktivno spremljal, kako se normativno uveljavljajo dohodkovni odnosi. V občini Bežigrad ni bilo primera, da uporabnik družbenih sredstev do roka ne bi predložil potrebnih aktov. Vendar pa družbeni pravobranilec samoupravljanja še nima pregleda, kako so v ozdih vsebinsko opredeljevali dohodkovne odnose. Doslej obravnavani samoupravni splošni akti v nekaterih ozdih kažejo na to, da še niso uredili celovitosti dohodkovnih odnosov, ker v opredeljevanju le-teh niso izhajali iz temeljev svojih srednjeročnih in letnih planov, torej iz pridobivanja celotnega prihodka in dohodka. Prevladujejo analitične ocene, izpeljane iz dosedanjih delovnih mest in le manjši del osebnega dohodka delavca izhaja iz delovnega prispevka, ki ga s svojim tekočim in minulim delom daje k povečevanju dohodka ozda. Vsekakor lahko ugotovimo, da se bomo morali še vnaprej boriti za uveljavitev ustavnega načela delitve po delu v skladu z rastjo osebne in družbene produktivnosti dela.

Zagotoviti je potrebno stalni pregled nad vsebino samoupravnih splošnih aktov, ki opredeljujejo dohodkovne odnose v ozdih in delovnih skupnostih ter sproti odpravljati določila, ki ohranjajo mezdne odnose oziroma niso usklajena z zakonom. Zlasti se bo ugotavljalo, kako se vsebina teh aktov dejansko odraža pri vsakdanjem urejanju odnosov delavcev v združenem delu.

D. BESEDNJAK

NA JESENICAH

Nova prodajalna Lesnine

22. februarja je Lesnina odprla še eno prodajalno na Gorenjskem. V stavbi, kjer je bilo nekdanj trgovsko podjetje Gramex, bodo lahko Jeseničani, ki so morali doslej kupovati stanovanjsko opremo v bolj oddaljenih krajih, obiskovali razstavnico in prodajni prostor ljubljanske Lesnine.

Prodajalna v Podmežakliji, ki bo poslovala v sklopu poslovalnice Kranj-pohišstvo, je prvi rezultat akcije za krepitev prodajne mreže in odpiranje novih prodajnih prostorov v sklopu posameznih poslovalnic. Obenem je to lep primer, kako je mogoče s samoiniciativo, lastnim delom in s svojimi idejami urediti funkcionalno in na pogled privlačno trgovino.

V. V.

Bodo gradili mlekarno v Libiji?

Predstavniki Smelta in sozda KIT so se o tej možnosti pogovarjali v severni Afriki

Nedavno so se iz Libije vrnili predstavniki poslovnega združenja SMELT in SOZD KIT (kmetijstvo, industrija, trgovina), kjer so se s tamkajšnjo državno mlekarso organizacijo pogovarjali o možnosti gradnje velike sodobne mlekarne v Al Baydi (Beidi).

Znano je, da Libija zadnja leta viaga precejšnja sredstva v kmetijstvo in živilsko industrijo predvsem zato, da bi zagotovila dovolj hrane iz lastnih virov.

V Al Baydi namerava Libija zgraditi sodobno mlekarno z zmogljivostjo 60.000 litrov mleka v eni izmeni. Gre za proizvodnjo pasteriziranega in sterilnega mleka, jogurta in kislega mleka.

Poslovno združenje SMELT gradi v Libiji več objektov; da bi

uspelo s ponudbo pri gradnji mlekarne v pokrajini Cirenajki, je povabilo k sodelovanju SOZD KIT, v sklopu katerega so tudi ljubljanske mlekarne. Ljubljanske mlekarne naj bi zagotovile predvsem tehnološke rešitve, pomagale pri uvajanju nove proizvodnje in pri šolanju kadrov.

Razgovori s predstavniki libijske državne mlekarne organizacije so bili izredno temeljiti, saj so trajali dva dni. Izvedli smo, da so bili Libijci, s koncepcijo ponujenih rešitev zadovoljni in da so bile razčiščenosti v glavnem vse nejasnosti. V posameznostih pa bo treba ponudbo še dopolniti in jo še ta mesec poslati v Libijo. Na osnovi tega bo SMELT nadaljeval sklepne pogovore o gradnji nove mlekarne. Seveda je vprašanje, ali bo SMELT s ponudbo uspel, ker se za ta projekt zanimajo tudi sorodne organizacije iz skandinavskih dežel, ZRN in Italije.

»Zelo smo zainteresirani, da bi s ponudbo uspeli. Če uspe, nam bo to omogočilo opravljanje tovrstnih uslug tudi v drugih nerazvitih državah, poleg tega bomo lahko na tem tržišču plasirali naše mlečne izdelke,« je ob vrnitvi iz Libije izjavil inž. Tone Mastnak, predsednik poslovodnega odbora SOZD KIT LJUBLJANA.

M. K.

Obvestilo

Vse bralce in dopisnike obveščamo, da bo »Zbor občanov« predvidoma izhajal takole:

- 4. in 25. aprila
- 9. in 23. maja
- 6. in 20. junija
- 18. julija

Objavili bomo lahko tiste prispevke, ki jih bomo prejeli teden dni pred izidom številke.

iz delovnih organizacij

IMP

V Livarni Ivančna gorica bodo postavili novo avtomatsko kaluparsko linijo Disamatic z letno zmogljivostjo 5000 ton. Da ne bi nastala ozka grla, bodo obnovili in dopolnili tudi talilnico, kjer bodo postavili nove peči ter čistilnico, ki bo v novem prostoru s posebnim strojem z zahtevnejšim programom.

Celotna rekonstrukcija in nabava nove opreme bo veljala 35 milijonov dinarjev. Od tega bo polovico financirala sama livarna, drugo polovico pa devet tozdrov IMP.

ISKRA

Februarja so podpisali dolgoročno pogodbo o raziskovalnem, razvojnem, proizvodnem in prodajnem sodelovanju med ISKRO IEZE in italijansko firmo MIPOT iz Krmina. MIPOT je specializiran za proizvodnjo potenciometrov, skoraj enak program pa ima tozdrov Upori v Sentjernej, zato je taka povezava vsekakor upravičena, saj se bodo razvojne in tehnične izkušnje obeh izmenjavale, kar bo prispevalo k večji racionalnosti proizvodnje.

ASTRA

Minilo je 10 let, odkar je začela Astra izvažati popolnoma samostojno. Prvo leto so 3 zaposleni ustvarili 2,43 milijona prometa (v primerjavi s celotno Astró, ko je ustvarilo 509 zaposlenih 303,52 milijona dinarjev), lani pa je 33 zaposlenih ustvarilo za 387 milijonov dinarjev prometa (v celotni Astró pa 992 zaposlenih 2.114,5 milijonov din).

MLADINSKA KNJIGA

Politični aktiv Tiskarne je pozdravil akcijo SZDL za izboljšanje družbenega in ekonomskega položaja knjige. Poudarili so, da si prizadevajo zadovoljiti potrebe založnika, zato načrtujejo, da bodo natisnili 12 milijonov trdo vezanih knjig letno. S takimi zmogljivostmi lahko pokrijejo večino potreb slovenskega založništva, hkrati pa bodo ostale proste zmogljivosti za jugoslovanske potrebe in za izvoz.

INSTALACIJA

Lani so imeli v skladišču na zalogi 3282 različnih vrst blaga v skupni vrednosti 15.333.950 dinarjev. Od tega je 432 vrst blaga predstavljalo 90 odstotkov vrednosti porabe, ostalih 2850 pa le 10 odstotkov. Zanimiv je tudi podatek, da se kar 41 odstotkov blaga sploh ni premaknilo iz skladišča temveč je zavzemalo le dragocen prostor ter vezalo obratna sredstva.

TERMIKA

Temeljna organizacija Proizvodnja je bila pokrovitelj ekipe JLA Novega mesta, ki je sodelovala na 2. prvenstvu ljubljanske armadne oblasti v smučanju.

Vojski, tekmovalci ekipe Novega mesta, so si ogledali tovarno kamene volne na Trati pri Školji Loki, po tem pa se zadržali na pogovoru o organizaciji proizvodnje in samouprave v tozdrov.

LESNINA

V Lesnini je bilo 14. februarja posvetovanje oziroma razgovor s študenti pravne fakultete iz Ljubljane. Ker doslej ni bila navada, da bi študenti obiskovali delovne organizacije in se na ta način seznanjali s konkretnimi problemi v združenem delu, so bodoči pravniki poudarili, da je bilo težko najti delovno organizacijo, ki bi bila pripravljena na tak razgovor.

Posvetovanje se je udeležilo blizu 50 študentov in iz več kot triurnega pogovora bi lahko zaključili, da je bila to uspešna in koristna zamisel, saj so postavili kopico vprašanj in izrazili precejšnje zanimanje za konkretne probleme v vsakdanji praksi.

POUDARKI V BELINKI

Energija in transport

Na pobudo Gospodarske zbornice Slovenije je lani nekaj organizacij združenega dela podpisalo samoupravni sporazum o programu in izvajanju pospešene racionalizacije pretoka blaga. Podpisnice so se zavezale, da bodo sodelovale pri razvijanju transporta, da bodo izvedle tipizacijo in standardizacijo objektov, opreme in mehanizacije, da si bodo izmenjevale izkušnje o pripravi blaga za transport ter o samem transportu in da si bodo posredovale izkušnje raziskav na tem področju.

K prizadevanjem za racionalizacijo transporta se je priključila tudi Belinka. Lani so podpisali samoupravni sporazum, kmalu nato pa so že naredili prve korake v začetni smeri. Zgradili so namreč odstavni tir za vagono, s katerimi prevažajo surovine, kasneje pa so nameravali zgraditi še industrijski tir. Do tega verjetno ne bo prišlo, ker ni predviden v generalnem urbanističnem planu, potekal pa naj bi tudi čez zavarovane vodne vire. Ni pa ostalo samo pri dograditvi odstavnega tira. Nabavili so tudi več vagonov – cistern s katerimi dovažajo surovine, odvažajo pa že njihov končen proizvod vodikov peroksid. S tem so močno poenostavili transport, ki je tako postal veliko varnejši pa tudi cenejši. Ne nazad-

nje so s tem pristopili k prizadevanjem za razbremenitev naših cest, saj so zmanjšali cestni tovorni promet.

V Belinki pa tudi stalno skrbijo za nemoten razvoj in varnost proizvodnje. Zato so se že pred časom odločili, da bodo zgradili nov vodovod. Ob Savi so zgradili tri nove vodnjake. Iz njih bodo lahko načrpali po 180 litrov vode na sekundo. Velike količine vode bodo potrebovali zaradi novih zmogljivosti, ki so jih predvideli v petletnem načrtu razvoja in zaradi požarne varnosti. Zgradili so tudi rezervoar.

Belinka bo verjetno ena prvih proizvodnih organizacij združenega dela pri nas, ki bo uporabljala plin v tehnološke namene. Kakor hitro bo mogoče se bo priključila na novi plinovod, preko katerega bo letno predvidoma dobivala 10 milijonov kubičnih metrov plina. Na začetku ga bodo verjetno rabili le kot gorivo za kotle, v katerih pridobivajo paro. Ko pa bo plinovod že nekaj časa deloval, bodo plin uporabili tudi v tehnološkem procesu namesto sedanjega gazolina. Za »prihod« plina so se že pripravili, saj so nabavili vso opremo za kotlovnico, izbrali in naročili pa so tudi večino merilnih naprav za tehnološki proces. Predvidevajo, da bodo pripravljene za sprejem plina že 1. julija.

